

ОК2. ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ

Силабус

Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Освітня програма	Освітньо-наукова програма (ОНП) підготовки докторів філософії 011 Освітні, педагогічні науки
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий рівень)
Статус дисципліни	Нормативна
Мова викладання	Українська
Цілі	<p>Метою пропонованого курсу є ґрунтовна підготовка майбутніх аспірантів у сфері філософії та методології науки, а також у сфері філософії пізнання, що передбачає поглиблення вже здобутих при вивченні фундаментальних філософських дисциплін навичок філософської рефлексії та активне їх залучення до науково-пізнавальної діяльності.</p> <p>Стратегічним завданням даного курсу є вироблення здатності до комплексного теоретичного аналізу феномену науки, а також оволодіння основними ідеями сучасних концепцій теорії пізнання. Він передбачає також: ознайомлення аспірантів із центральними напрямками та основною проблематикою філософії науки, а також, понятійним апаратом методології науки; систематизацію знання в історико-філософському контексті; аналіз особливостей філософії та методології науки як міждисциплінарної галузі; роз'яснення специфіки наукового пізнання на ґрунті інших світоглядних форм; доведення самоцінності науки як феномену духовної культури, що базується на класичних канонах науковості; експлікацію особливих рис наукового знання і пізнання в умовах посткласичної доби та глобалізації на рубежі ХХ-ХХІ століть.</p>
Результати навчання	<p>У результаті опрацювання змісту навчальної дисципліни здобувач наукового ступеня «доктор філософії» може навчитися та оволодіти уміннями:</p> <p>ПРН1 Критично осмислювати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти в Україні та світі, для розв'язання дослідницьких і професійних завдань, комплексних та інноваційних проблем, у тому числі в міждисциплінарних галузях.</p> <p>ПРН7 Планувати, організовувати і здійснювати наукові (експериментальні) дослідження у сфері освіти з використанням інноваційних технологій, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, презентувати результати дослідження та доводити власну наукову позицію.</p> <p>ПРН8 Застосовувати філософські принципи, поняття і категорії для обґрунтування методологічних засад, визначення соціокультурних чинників авторського дослідження.</p> <p>ПРН9 Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів у сфері освіти та в ширших мультидисциплінарних</p>

	<p>контекстах.</p> <p>ПРН10 Розробляти програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій презентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.</p> <p>ПРН13 Дотримуватися принципів академічної доброчесності у власній науковій та професійній діяльності.</p>
Зміст	<p>Тема 1. Роль та призначення науки. Наука як предмет філософського дослідження.</p> <p>Тема 2. Становлення наукового знання в історії філософії.</p> <p>Тема 3. Становлення і розвиток сучасної науки. Основні періоди.</p> <p>Тема 4. Структура наукового знання. Розвиток наукового знання. Рівні наукового пізнання.</p> <p>Тема 5. Наука як фундаментальна соціальна практика.</p> <p>Тема 6. Науки як сфера етики. Наука як явище культури.</p> <p>Тема 7. Методологія наукового дослідження.</p> <p>Тема 8. Вплив філософії на формування наукової картини світу.</p> <p>Тема 9. Синергетика та наука. Значення наукової раціональності як філософської проблеми.</p> <p>Тема 10. Метод і методологія. Класифікація методів.</p> <p>Тема 11. Методологія індуктивізму. Методологія фальсифікаціонізму.</p> <p>Тема 12. Методологія конвенціоналізму. Методологія історизму.</p>
Курс/семестр	1/1,2
Розподіл за видами занять та годинами навчання	<p>Лекції – 24 год.,</p> <p>Семінарські/практичні – 22 год.,</p> <p>Самостійна робота – 104 год.</p> <p>Залік/екзамен</p>
Кафедра	<p>Кафедри філософії, політології та міжнародних відносин., кабінет № 23в,</p> <p>e-mail: kafedrafilosofii.cdpu@gmail.com</p>
Викладач	<p>Харченко Юлія Володимирівна, доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, політології та міжнародних відносин</p>
Контактна інформація	e-mail викладача: kharchenkojv@gmail.com
Система оцінювання	<p>Критеріями оцінки є:</p> <p>виконання письмових завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повнота розкриття питання; • цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи. <p>Максимальний бал за виступ з питань певної теми на семінарському занятті – 10 балів.</p> <p>До 15-ти балів аспірант може отримати за виконанні завдання самостійної роботи з певної теми, з урахуванням якості, повноти виконання завдання.</p> <p><u>35 балів</u> аспірант може отримати за індивідуальне науково-дослідне завдання.</p> <p>За виконання контрольних робіт аспірант отримує бали, які враховуються в процесі розрахунків підсумкової семестрової оцінки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - максимальна кількість балів – 40 (1-ша робота), 30 (2-га

робота).

Результати контрольних робіт доводяться до відома аспірантів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Перескладання контрольних робіт допускається в терміни, визначені викладачем, під час поточних консультацій.

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни «Філософія та методологія науки» передбачена така форма семестрового контролю, як **залік**, який проводиться наприкінці I семестру та **екзамен**, наприкінці II семестру.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю. Залік виставляється за результатами роботи впродовж усього семестру.

Усім аспірантам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та дворівневою шкалою «зараховано», «не зараховано», за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності, Залікову книжку. У випадку отримання менше 60 балів (FX,F) за результатами семестрового контролю, аспірант обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

9. Розподіл балів

Дисципліна «Філософія та методологія науки»

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
№ 1				№ 2			№ 3	Підсумкова семестрова
T. 1	T.2	T. 3	КР 1	T. 4	T. 5	КР 2	T. 6	
5	5	5	40	5	5	30	5	

T1, T2 ... T9 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

			вивченням дисципліни	
Сторінка курсу на платформі MOODIE	http://moodle.kspu.kr.ua/course/view.php?id=2041&notifieditingon=1			
Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналитическая философия: Избранные тексты. – М., 1993. 2. Апель К.-О. Трансформация философии. – М., 2001. 3. Барсков А.Г. Научный метод: возможности и иллюзии. М., 1994. 4. Бахтин М.М. Автор и герой: к философским основам гуманитарных наук. – СПб., 2000. 5. Бахтин М.М. Автор и герой: К философским основам гуманитарных наук. – СПб., 2000. 6. Белов В.А. Ценностное измерение науки.- М.2001. 7. Бернал Дж. Наука в истории общества. – М., 1956. 8. Бор Н. Атомная физика и человеческое познание. – М., 1961. 9. Борн М. Размышления и воспоминания физика. – М., 1977. 10. Борн М. Размышления и воспоминания физика. – М., 1977. 11. Brentano Ф. Избранные работы. – М., 1996. 12. Бройль Л. По тропам науки. – М., 1962. 13. Бройль Л. По тропам науки. – М., 1962. 14. Бургин М.С., Кузнецов В.И. Введение в современную точную методологию науки. – М., 1994. 15. Бэкон Ф. Новый Органон // Бэкон Ф. Соч.: В 2 т. – М., 1978. – т.2. 16. Вайцзеккер К. Физика и философия // Вопросы филос. – 1993 № 1. 17. Вайцзеккер К. Физика и философия // Вопросы философии. 1993. №1. 18. Введение в философию и методологию науки / Е. В. Ушаков. – М.:Издательство «Экзамен», 2005. – С. 187-247. 19. Вебер М. Избранные произведения. – М., 1990. 20. Вернадский В.И. Избранные труды по истории науки. – М., 1981. 21. Витгенштейн Л. Философские работы. Часть I. – М., 1994. 22. Вітгеншайн Л. Логіко-філософський трактат. Tractatus Logico-Philosophicus, Філософські дослідження. – К.: Основи, 1995. 23. Гадамер Г.-Г. Різноманітність мов і розуміння світу // Герменевтика і поетика / Вибрані твори. – К.: Юніверс, 2001. – С. 164-175. 24. Дільтей В. Виникнення герменевтики // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Хрестоматія: Навч. Посібник. – К.: Ваклер, 1996. – С. 33-51. 25. Добронравова І.С. Синергетика: становление нелинейного мышления. – К., 1990. 26. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І., Петрущенко С. П., Шашкова Л. О. Філософія науки. – Київ, 2002. 27. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І., Петрущенко С. П., Шашкова Л. О. Філософія науки. – Київ, 2002. – www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html 28. Добронравова І.С. Некласична раціональність для неklasичної науки. – Вісник Київського університету. Політологія і філософія. Вип.3. Київ, 2001. 29. Е. Мах – С. 296-299. 30. Ильин В.В. Теория познания. Введение. Общие проблемы. М., 1994. 31. История методологии социального познания. Конец XIX- XX вв. – М., 2001. 			

32. Канке В.А. Основные философские направления и концепции науки: итоги XX столетия. – М., 2000.
33. Кант И. Критика чистого разума // Кант И. Соч. В 6 т. – М., 1964, т.3.
34. Капица С.П., Курдюмов С.П., Малинецкий Г.Г. Синергетика и прогнозы будущего. – М., 1997.
35. Карнап Р. Преодоление метафизики логическим анализом языка
36. Кедров Б.М. Проблемы логики и методологии науки. Избранные труды. – М., 1990.
37. Конт О. Дух позитивной философии. – Ростов н/Д., 2003.
38. Кохановский В.П. Философия и методология науки. – Ростов н/Д., 1999.
39. Кохановский В.П., Пржиленский В.И., Сергодеева Е.А. Философия науки. Уч.пособие. – Москва, Ростов н/Д., 2005.
40. Куайн В. Онтологическая относительность// Современная философия науки: Знание, рациональность, ценности в трудах мыслителей Запада: Хрестоматия. – М., 1996.
41. Кун Т. Структура научных революций. – Port-Royal, 2001.
42. Кун Т. Структура научных революций. – М., 1977.
43. Лакатос И. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ. – М., 1995.
44. Лекторский В.А. Эпистемология классическая и неклассическая. – М., 2001.
45. Лиотар Ф. Переписать современность //Ступени: философский журнал., 1994., №2.
46. Мамардашвили М. Идея преемственности и философская традиция. /Из книги «Как я понимаю философию». – М.: «Прогресс», 1990. – С. 91-90.
47. Мамардашвили М.К. Стрела познания (набросок естественно-научной гносеологии), - М., 1997.
48. Мамардашвили М.К. Стрела познания (набросок естественнонаучной гносеологии). М., 1977.
49. Методология исследования в естественных науках. Г Галилей – С. 278-281.
50. Микешина Л. А. Философия науки. Хрестоматия. – М., «Флинта», 2005.
51. Микешина Л. А. Философия науки. Хрестоматия. – М., «Флинта», 2005.
52. Микешина Л.А. Философия познания. М., 2002.
53. Моисеев Н.Н. Современный рационализм. – М., 1995.
54. Научные и ненаучные формы мышления. – М., 1996.
55. Никифоров А.П. Философия науки: история и методология. – М., 1998.
56. Новиков А.А. Рациональность в ее истоках и утратах //Вопросы философии., 1995. № 5.
57. О. Конт – С. 85-89.
58. Общая методология науки. Р. Декарт – С. 160-164.
59. Общая методология науки. Ф. Бэкон – С. 156-157.
60. Полани М. Личностное знание. – М., 1985.
61. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. — К.: Основи, 1994. Т.2.
62. Поппер К. Логика и рост научного знания. М.: Прогресс, 1983. — С. 46-63, 73-123, 316-378, 380-391.

63. Поппер К. Логика социальных наук // Эволюционная эпистемология и логика социальных наук: Карл Поппер и его критики. — М.: Эдиториал, 2000. — С. 298-313.
64. Поппер К.Р. Логика и рост научного знания. — М., 1983.
65. Поппер К.Р. Объективное знание. Эволюционный поход. — М., 2002.
66. Поппер К.Р. Что такое диалектика // Вопросы философии. 1995. №1.
67. Пригожин И. Философия нестабильности // Вопросы философии., 1991. № 6.
68. Проблема ценностного статуса науки на рубеже XXI века. — СПб, 1999.
69. Проблемы методологии постнеклассической науки. М., 1992.
70. Рассел Б. Человеческое познание: Его сферы и границы. — Киев, 1997.
71. Рикер П. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике. — М., 2000.
72. Риккерт Г. Наука о природе и наука о культуре - М., 1998.
73. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре. — М., 1998.
74. Розин В.М. Философия и методология: традиция и современность // Вопросы философии. 1996. № 11.
75. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки. — К.: Основи, 1998. — С. 35-56.
76. Современная картина мира. Формирование новой парадигмы. — М., 2001.
77. Современная философия науки.- М., 1996.
78. Степин В. С. Теоретическое знание. — М., Прогресс-Тридиция, 2000.
79. Степин В. С. Философия науки. Общие проблемы. — Гл. 3, С. 191-206.
80. Степин В.С. Теоретическое знание. — М., 2000.
81. Степин В.С., Горохов В.Г., Розов М.А. Философия науки и техники. — М., 1996.
82. Тулмин С. Структура развития науки / Из Бостонских исследований по философии науки. М., 1978. — С. 170-190.
83. Тулмин С. Человеческое понимание. — М., 1984.
84. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. — М., 1986.
85. Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. — М., 1986. — С. 126-151, 153-164, 166-182, 186-198, 216, 219-236, 466- 523.
86. Философия естествознания: ретроспективный взгляд. — М, 2000.
87. Философия естествознания: ретроспективный видгляд. — М., 2000.
88. Философия и методология науки. — М., 1996.
89. Философия науки /Под. ред. С. А. Лебедева. — М.: Академический проект; Триста, 2004. — С. 135-144.
90. Философия науки. Вып. 1-7. — М., 1995-2001.
91. Философия XX века. Под ред. Добрынина В. И. — М.: Знание, 1997 — С. 61-72.
92. Фуко М. Археология знания. Киев., 1996.
93. Хабермас Ю. Познание и интерес. //Филос. науки. 1990. № 1.
94. Хинтиikka Я. Проблема истины в современной философии // Вопросы философии. 1996. № 9.
95. Хьюбнер К. Критика научного разума. — М., 1994.
96. Ч. Пирс — С. 164-167.
97. Чуйко В. Л. Рефлексія основоположень методологій філософії науки. — Київ.: Центр практичної філософії, 2000. — С. 125-130.
98. Эволюционная эпистемология: проблемы, перспективы. — М., 1996.
99. Эйнштейн А. Собрание научных трудов. В 4 т. — М., 1964-1967.

	100. Эйнштейн А. Собрание научных трудов. В 4-х т. – М., 1964-1963. 101. Эпистемология и постнеклассическая наука. – М., 1992. 102. Юдин Б.Г. Методология науки. Системность. Деятельность. – М., 1997. 103. Яковлев В.А. Инновация в науке. – М., 1997.